

tiwa, — wilja, nahku, nimmelt rebbase, soe nink fabro nahku, fa palke nink muido särast.

Nida nemma kaupliwa tük aiga rahholisult. Võõera kaupmehhe ehitiwa hennele Tüna-jõe weren mõnd majja, sun na wõisiwa ellada nink kaupa hoita. Pärrakord töiwa nemma fa ütte wagga Munka sitten, Saksumaalt, et temma Lätlaifi piddi Jummala sõnna oppetama nink hirmsast wäärijumala orjusest risti ussu pole käändma. — Sedda teggi mees fa kige ussutawusega nink sündi kuis Aposli-teggude ramatum **16** pät. **14** wersin om kirjutetu: et Jummal fa Lätlaste sean mõnnele sõant awwas, et nemma tähhele panniwa, mes Jummala mees, kel nimmi olli Reinhard, üttel, — ja paljo neide sean laessiwa henda risti. Ent om fa kirjutetu, et armooppuse juttus, kohhe ta tullep, tuld nink waino pallama läüdap nink et temma innemist tülli weap vasta temma essa, nink tütart vasta temma emma nink minnijat vasta temma ämma (Matt. **10**, 35). Se sõnna om nida mõista: fui mõnne omnia usklisus sanu Jummala sõnnale, — sis nemma säädwa fa omma ello temma pärra nink heitwa mahha hennefest türakust nink lihaliko himmo, liigjomis, liig-sõmest nink hirmsat wäärijummala orjust (1 Peetri **4**, 3, 4). Sest pahhanewa töise, sea Jummala sõnna ärapõlgwa, — et neide welle ennamb ei tahha neidega sitten eddesi ellada ilmsõrratun furjan ellun. Nida olli fa Lätlastega tol ajjal luggu. Ne, sea pagganis jäijewa, töösiwa sure wiinhaga neide vasta ülles, sea hennast olliwa risti usu pole käändnu, — nink töösi suur tüllitsemine. Just sel ajjal piddi wagga Reinhard ärrakoolma — nink et paljo Lätlast olli jubba risti usu wõtnu nink et paljo Saksa-rahwast finna olli asfunu, sis kutsuti töist piiskopit, nimmi olli Perthold. — Sesamma mõttel wää-kaupa pagganide wäkke ärraajjada nink wõt

risti Lätlastega nink mõnne tuggewa Saksuma-meest, tega mõeka kätte et temma pogganid ärrawäras.

Ta tö es olle kül Õnnistegija mele pärast nink sepärrast om Jummal Pertholdile näitnu, et kes mõeka wõttap, mõdegoga hukka saap. Sest Jummal laß sündida, et taplusen hobben, Piiskop säljan, tuhhat nelja wainlaste seffa karras; — nink et poggana-ussu Lätlaste tedda ärratappiwa. — Sis kutsuti kolmas piiskop Saksumaalt, Albert nimmi, kindma sõamega nink targa päga mees. Se wõt ette ütte finni-lina ehhitada, sun temma pogganide vasta henda wõis hoita. **1200**. ajastajal pärran Kristuse sündimise, — se om 656 ajastaja eest, ehhit temma lina Tüna-jõe weren nink nimmit tedda Riia linas. Melles temma linale just sedda nimme pand, sedda ei tija meije nüüd ennamb. Piiskop Albert laß kõrgid müre lina ümbre nink mõnne ferriko temma sissen ehhitada, fa hennele ehhit temma ütte kindmat majja ehk Lossi nink kuts Saksumaalt vastse lina sisse paljo koddanikuid, et na sääl hantiwärgi-tööd tees nink kauples. Nidade kaswi Riia liin pea sures linas, kelle ülle pärran Alberti surma (temma foli **1228** ajastajal) piiskopi kri würsti wallitsiwa. — Kuis piiskop Albert fa paljo tuggewid sõamehhi Saksumaalt töije, kuis temma neide abbiga kuik kolm rahwast om ärrawäärdnu, sea Liivlandi-maal elliwa, Lätlaifi, Liwinik Ma-rahwast, nink kuis temma neid sundmisse wisil nink wäggissi rist nink neide paggana wäärijummala, orjust ärrahäet, kuis sis fa muid linu Liivlandi-maal ehhiteti, — neide sean eddimält Tartu ja Võnno, Willandi ja Tallina-liin, sedda wõime töinekord juttustada, kui fa muido himmusstat sedda kuulda. — Riian piddiwa piiskopi pea ommast wõimusest nink awwust ossa andma wõerile würstele nink pälikuile, seddi nemina olliwa Saksumaalt sissekutsonu nink kelle abbiga nemma sedda